

HÍRMONDÓ

Református Tananyagfejlesztő Csoport

Magyarországi Református Egyház

MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ
REFORMÁTUS TANANYAGFEJLESZTŐ CSOPORT
BUDAPEST 1146, ABONYI UTCA 21.
E-MAIL: REFTAN@REFORMATUS.HU

KÖSZÖNTŐ

Ezt mondta a Lélek Fülöpnek: Menj oda, és csatlakozz ahhoz a hintóhoz! Amikor Fülöp odafutott, hallotta, hogy Ézsaiás prófétát olvassa, és megkérdezte tőle: Érted is, amit olvasol? Erre az így válaszolt: Hogyan érthetném, ha valaki meg nem magyarázza? És megkérte Fülöpöt, hogy szálljon fel, és üljön mellé. (ApCsel 8, 29-31)

Elrepült egy újabb izgalmas tanév sok örömmel, kalanddal, küzdelemmel, emlékekkel. A legnagyobb öröm számunkra, a Református Tananyagfejlesztő Csoport munkatársai számára az volt, amikor találkozhattunk az intézmények vezetőivel, fenntartóival, pedagógusaival. Sikertől több iskolába is ellátogatnunk, testvéri kapcsolatokat építeni a nevelőközösségekkel – és reménység szerint hidat ácsolni nevelőközösségek között is. Örömmel tapasztaltuk azt az innovatív energiát, ami áthatja a pedagógusok mindennapi nevelő-oktató munkáját, és hisszük, hogy a

projekt munkájába bekapcsolódó kollégák révén az egész református intézményrendszer megismerheti ennek gyümölcseit.

Tanév végi hírmondónkban szeretnénk bemutatni azt a gazdagságot, amit összegyűjtöttünk a tanév során ezekből az együttműködésekben. Továbbra is apró lépésekben haladunk előre, valljuk, hogy nem a kész produktum a legfontosabb, hanem az odáig vezető út: sikerül-e minél több pedagógust erre az útra hívni.

A nyári szünet alkalmas a feltöltődésre: bepótolni az év közben elmulasztott olvasmányokat, filmeket. Sok szeretettel ajánljuk a Református Tananyagfejlesztő Csoport Youtube csatornáját, ahol az elmúlt tanév legizgalmasabb eseményeit újraélhetjük – közösen.

A Református Tananyagfejlesztő Csoport munkatársai

reftan@reformatus.hu

BIBLIAI TÖRTÉNETEK DIGITÁLIS KÉPESKÖNYV FORMÁBAN

Fejlesztéseink során fontosnak tartjuk, hogy minél több tantárgyhoz kapcsolódóan, minél többféle pedagógiai helyzetben felhasználható tartalmat hozzunk létre. Nem volt ez másként akkor sem, amikor 10 bibliai történet digitális feldolgozására vállalkoztunk. A fejlesztést Szácsi Andrea, a Református Pedagógiai Intézet katechetikai szakértőjének bevonásával végeztük, ő volt az, aki kiválasztotta és gyereknyelvre hangolta a történeteket. A rajzolás és a digitalizálás a Bookr Kids feladata volt. A Mesetár applikációjuk nagyon népszerű a gyerekek, a szülők és a pedagógusok körében egyaránt, kérdésünkre azonban nemcsak az applikációban használható formátumokat készítették el: lapozgatható képeskönyv, videó, hangoskönyv, projektorral kivetíthető animált változat egyaránt elérhető a magyar mellett angol, német és holland nyelven. A magyar nyelvű történetek Rajkai Zoltán színművész hangján szólalnak meg. Mindegyik történethez kapcsolódik szövegértést segítő feladat is.

Az elkészült anyagok nemcsak a hittanoktatást és az iskolai nyelvtanulást támogatják, de például a családok közös esti „meseolvasásának” részeként is megjelenhetnek, vagy akár a gyermek-istentiszteleteken, iskolai ünnepi készülődésekben is felhasználhatók. Terveink szerint az elkészült tananyagelemek ösztöl a Református Tananyagtárból és a Mesetárból egyaránt elérhetőek lesznek; a nyár folyamán magyar-angol kétnyelvű képeskönyv formában is megjelennek a történetek.

A 10 TÖRTÉNET

1. Kezdetben: a világ teremtése
2. Az első bűn
3. A vízőzön története
4. Isten megszólít: Ábrahám és családja
5. Egy hosszú út: József története
6. Mózes és az egyiptomi szabadulás
7. Jézus Krisztus születése
8. Az emmausi tanítványok
(Jézus Krisztus feltámadása)
9. Az első pünkösd
10. Jézus csodákat tesz

#alsó ta-
gozat; #angol
nyelv; #német
nyelv; #holland
nyelv; #hit- és
erkölcsstan

KIS MESÉK A LÉLEK GYÜMÖLCSEIRŐL

Hogyan segíthetnék annak, aki nem akarja, hogy segítsék neki? Ha valaki nem hűséges hozzám, nekem akkor is hűségesnek kell lennem? Miért van az, hogy egy tök jó játékra ennyit kell várni? Hogyan legyen jóban azzal, aki rosszban van velem? Hű, de nehéz kérdések ezek! Még a felnőttek is más-más választ adnak ezekre, nemhogy egy gyerek...

Nyolc kis történetben hallgathatunk bele fiatal hősünk gondolataiba, ismerkedhetünk meg mindennapaival, családi és iskolai örömeivel, bánataival. Szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jó-ság, hűség, szelídség – nemes emberi tulajdonságok, egyben a lélek gyümölcsei is. Hősünk gondolatait olvasva, kérdéseit megválaszolva lépésről lépésre közeledünk a Szeretet titkához.

#alsó
tagozat;
#hit- és er-
kölcstan

„A lekvárfőzés a legjobb fajta segítség. Rettentő sok epret vesz anya. Mind együtt mossuk és tépdessük a csumáját, és könyékig pirosak vagyunk, és beszélgetünk. Apa, anya, nagyi, hugi, én. Nagyi meséli a régi eperbefőzéseket. Apa meg anya is mesél a régi dolgokról. A hugi is mesél, hogy amikor ő zsiráf volt, ötszázháromkilencszer ennyi epret főztek be. Meleg van, együtt vagyunk, esszük és pucoljuk a rengeteg epret, és nem is annyira fárasztó.”

FÉLSZÁZ JÓ KÖNYV AZ OLVASÓVÁ NEVELÉSHEZ

50 olyan könyvet válogattunk a „Mit olvassunk?” katalógusba, amelyeket magunk is élvezettel olvastunk, és ezért jó szívvel ajánlunk elolvasásra azoknak, akik tartalmas, izgalmas, kortárs irodalmi művekkel szeretnének megismerkedni. A könyveket a könnyebb eligazodás érdekében korosztályonként csoportosítottuk, de természetesen lehet átjárás a kategóriák között. Igyekeztünk többféle műfajt szerepeltetni: fikciós történet, mese, meseregény, regény, vers, képekönyv, ismeretterjesztő könyv egyaránt megtalálható a választékban. Szeretnénk, ha a katalógus inspirációt nyújtana a további keresgéléshez, olvasáshoz, ezért minden könyv mellett egy másik könyv címe is szerepel, ezzel a jelzéssel: „ha tetszett a könyv, olvasd el ezt is.”

Bízunk benne, hogy katalógusunk segítségével sikerül olyan könyvek-re is felhívni a figyelmet, amelyek maradandó élményt jelentenek majd Olvasóink számára.

Sándor Csilla, szerkesztő

Könyvajánló katalógus sokféle lehet, a „Mit olvassunk?” azért különleges, mert valaminek a kezdete: szeretnénk pedagógiai segédanyagokat készíteni a könyvekhez. Abban kérjük az Önök közreműködését, hogy az alábbi QR-kódon található rövid kérdőívet kitöltve segítsenek kiválasztani azt a 10 könyvet, amelyhez feldolgozási javaslatot készítünk. Célunk, hogy értékes könyvekkel frissüljenek az ajánlott olvasmány-listák, és a közös beszélgetésekhez, elemzésekhez vezérfonalat is adjunk.

#első tagozat; #felső tagozat; #középiskola

DÍJKIOSZTÓ GÁLÁVAL ZÁRULT A KOLI ÉS FOCI OLVASÓPÁLYÁZAT

Amikor tavaly nyáron elkezdtek szervezni az olvasóversenyt, csak reméltük, hogy sokan fognak bekapcsolódni ebbe a versengésbe, és kezükbe veszik azt a két – érdekes és értékes – könyvet, aminek elolvasására buzdítottuk az 5-6. osztályos diákokat. A jelentkezések minden várakozásunkat felülmúlták: 33 iskolából 129 csapat nevezett, 45 pedagógus segítette a munkájukat. 382 diák olvasta egy tanéven át Tóth-Máthé Miklós Pecúrok, valamint Kármán Tibor Az egy focista naplójából című könyvét. Nagy, nagy köszönet mindenkinek, aki vállalta a megmértetést.

A feladatok megírásában és a megoldások ellenőrzésében két pedagógus kollégánk végzett hatalmas munkát: a veregyházi Kálvin Téri Református Általános Iskolában tanító Kovács Zsuzsa és a szentesi Kiss Bálint Református Általános Iskola magyartanára Tomcsányiné Lucz Szilvia.

A díjátadót ajándékfelajánlásokkal támogatta: a Bookr Kids, a Csodaceruza magazin, az EKE-OFI, a Harmat Kiadó, a Kálvin Kiadó, a Pazirik Kft., az RPI és az RPI igazgatója Szontagh Pál.

Az első 30 helyezettnek és felkészítő tanárainak lehetősége lesz részt venni az olvasótáborunkban Nőtincsen, június 17-20-án. A táborban Lázár Ervin Szegény Dzsoni és Árnika könyvéhez kapcsolódóan élhetnek át kalandokat a résztvevő diákok és kísérőik.

A két könyvhöz a nyár folyamán feldolgozási javaslatot is tartalmazó munkafüzetet készítünk, hogy a következő tanévben még több intézményben lehessen közösen elolvasni és feldolgozni a regényeket. A verseny feladatsorai (és a megoldások) továbbra is elérhetőek a Református Tananyagtár felületén.

1. HELYEN VÉGZETT a tiszkeszi Lorántffy Zsuzsanna Református Általános Iskolából az **Olvasóbarátok**. **Felkészítő tanár:** Törőné Sóffer Melinda, **csapattagok:** Farkas Johanna, Gere Liza, Tamás Noémi, Tóth Luca Petra.

2. HELYEN VÉGZETT a miskolci Jókai Mór Református Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolából a **KönyvÉszek**. **Felkészítő tanár:** Kozma Sándorné, **csapattagok:** Kismartoni Laura, Jankó Eszter, Czina Vilmos, Erdődi Kristóf

3. HELYEN VÉGZETT a Debreceni Református Kollégium Általános Iskolájából a **Könyvmolyok**. **Felkészítő tanár:** Barakcsó Ágnes, **csapattagok:** Borbás Lili Emma, Oláh Noémi, Szekeres Blanka

OLVASÓVÁ NEVELÉS, POZITÍV OLVASÁSELMÉNY

A református tananyagfejlesztés keretében egy irodalmi szöveggyűjteményt készítünk a református iskolák 3-4. osztályosai számára, amelynek célja a gyermekek számára az élményt adó olvasás felfedezése, illetve a pedagógusok támogatása az irodalmilag is értékes olvasmányanyag összeállításában. Ez utóbbi cél elérése érdekében a kötet iskolai használatát tanmenet és projekttervek is segítik majd.

A kötet szerkesztői Miklya Luzsányi Mónika író, Miklya Zsolt költő, maguk is pedagógusok, számos módszertani segédanyag szerkesztői, ezért tisztában vannak azokkal a speciális igényekkel, amelyek egyrészt az egyházi iskolákra jellemzőek, másrészt jól ismerik a Z-, és Alfa generáció sajátosságait és olvasási szokásait.

#első tagozat; #magyar nyelv és irodalom; #hit- és erkölcs-tan

A szöveggyűjtemény motivációs rendszere a gamifikáción alapszik, a komplex szemléletű projektnapok pedig játék-, élmény- és művészetpedagógiai módszerekkel segítik a szövegek feldolgozását. Szöveggyűjteményünkkel egy olyan szövegválogatást szeretnénk a gyerekek és a pedagógusok kezébe adni, ami nem „kötelező”, amit végig lehet olvasni csak úgy, szórakozásból, ami élményt ad vagy adhat egy 3-4. osztályos gyereknek. Egy olyan szöveggyűjteményt, ami megszerettet(heti) az olvasást a gyerekekkel. A szöveggyűjteményt egy ingyenes játék-, élmény- és művészetpedagógiai alapú, interaktív workshopon mutattuk be, amelyre az ország minden tájáról érkeztek pedagógusok. A képzés augusztusban folytatódik, a szöveggyűjtemény első negyedének kipróbálására szeptemberben kerül sor.

Résztevői vélemények

- Jó lenne, ha így működne egy iskola. Nagyon gyermekközpontú, színes, változatos, tevékenykedtető módszereket ismertünk meg.
- Minden érzékszervet megmozgatnak, illetve illeszkednek a különböző tanulási stílusokhoz (vizuális, auditív, kinezetikus) is.
- Sokszínű, játékos, motiváló. Nem volt olyan, amelyiket ne lehetne használni az iskolában.
- Ezek minden kompetenciának megfelelnek.
- A megfelelő mennyiségű hely, az eszközök nyilván nem mindig adottak, de a módszerek nagy része az én osztályomban jól használható lesz.

FONTOS A JÓ ELSŐ BENYOMÁS

Az iskolába lépő tanulók mindig izgalommal forgatják első olvasókönyvüket, többnyire nem tudnak olvasni, ezért csak a képekből találgatnak, miről is fognak tanulni első iskolás évükben. Az első ábécéskönyv meghatározó a kicsik életében, ezért is tartjuk kiemelten fontosnak, hogy ez esztétikailag magas színvonalat képviseljen.

Az előkészítő időszak a legtöbb iskolában 8 héten át tart, ez alatt a 40 nap alatt nemcsak az iskola világával ismerkednek meg, hanem egymással és a tanító nénivel is. A pedagógus pedig megismerve kisdíákjait előkészíti a terepet az olvasás- és írástanításnak.

#első
tagozat;
#hit- és er-
kölcstan

Olyan 8 eseményképből álló képsorozatot készítünk, amely a keresztyén iskola nevelési céljaival egyezve bemutatja a család-iskola-gyülekezet összekapcsolódását, a részletgazdag eseményképekről a református iskolákban megismert jó pedagógiai gyakorlatok is visszaköszönnek majd.

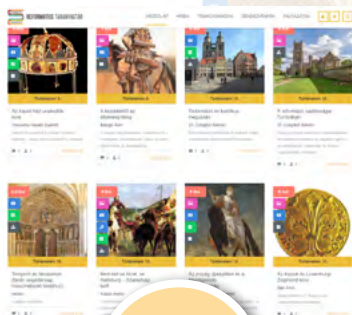
A református iskolák elsőseinek napkezdő áhítataihoz adunk segítséget az Evangélium a taneszközökön keresztül című kiadványunkkal, amelyben 40 napnyi napkezdő csendességet gyűjtöttünk össze a legkisebbek számára.

Szeptemberben néhány iskolában ki is szeretnénk próbálni, hogyan működnek a gyakorlatban ezek a fejlesztések.

feladatok között. Az oktatójátékok között a hibakereső, a torpedó, a sakk, a malom és az amőba játékok is elérhetőek a felhasználók számára.

ÚJABB TÖRIKALAUZOK A REFORMÁTUS TANANYAGTÁRBAN

#történelem

Sajnos sokszor tapasztaljuk, hogy kevés időnk van felkészülni 1-1 tanórára, néha csak annyi, hogy gyorsan átolvassuk a tankönyv megfelelő fejezetét, fejben összerakjuk az órát. Ha több időnk van, akkor utánanézünk a szakirodalomban vagy az interneten a felhasználható anyagoknak. Az interneten rengeteg felhasználható szemléltető anyag van, de a keresgélés meglehetősen időrabló (Pl. a youtube-on sok hosszabb-rövidebb film és animáció található, de ezeket egyenként végignézni sokáig tart.) Saját mentalitásunk is behatárolja felkészülésünket: ha valaki szakmai tartalomra kíváncsi, talán meg sem nézi, milyen rövidfilmek, animációk vagy kvízek vannak a világhálón; így keresése egyoldalúvá válik. Ezekre a problémákra segít a töríkalauzok sorozata!

A Református Tananyagfejlesztő Csoportban tanítók, felső tagozatban és középiskolában tanító pedagógusok bevonásával 2018-ban kezdődött a témacsomagok fejlesztése, a történelem tantárgyhoz kapcsolódó témacsomagokat töríkalauzoknak neveztük el. Ha megnyitunk egy töríkalauzt, először rövid bevezetővel találkozunk, érdemes ezt először elolvasni, és utána rátérni a felhasználható tartalmakra. A fontosabb nyomtatott szövegek mellett a szerkesztők főleg az internetes lehetőségek bemutatására törekedtek. A bemutatás azt jelenti, hogy az ajánlott link mellett rövid értékelést találunk az adott helyen elérhető tartalomról. 2019 tavaszán új, hét főből álló csapattal folytattuk a fejlesztést. A csapat tagjai a Károli Gáspár Református Egyetem történelem szakos hallgatói voltak. Hatan a fiatalabb korosztályhoz tartoznak, ők nappali tagozaton végezték tanulmányaikat és néhány éve tanítanak. Egy kollégánk levelező tagozaton járt a Károlira, neki hosszú szakmai gyakorlata van. Rövid idő alatt összeszokott a közösség és minőségi munkát végzett. A jelenlegi stádiumban a teljes magyar történelemhez elkészültek a töríkalauzok, s több egyetemes történelmi témát is feldolgoztunk. Jó szívvel ajánljuk a kollégák és diákjaik figyelmébe. A töríkalauzok elérhetőek a Református Tananyagtár felületén.

Czeglédi Sándor, szerkesztő

A készülő dalgyűjteményhez kapcsolódva egy képzést szervezünk, melyet a Baár-Madas Református Gimnáziumban tartunk **2019. augusztus 23-24-én**. A képzésen alkalmunk lesz részletesen megismerni a dalgyűjteménnyel, melyet a testvéri és szakmai együttlét után véglegesítenénk. Szeretnénk megismerni kollégáink véleményét, akár kritikai megjegyzéseit is, hiszen egymás ismerete és szakmai tapasztalata komoly hozzáadott pedagógiai és művészi értékkel gazdagíthatja a készülő kiadványt.

[illegible]

GONDOLKODTATÓ FIZIKA – TEHETSÉGGONDOZÓ PÉLDATÁR

A *Gondolkodtató Fizikapéldatárral* nem csak az a célunk, hogy a legjobb diákoknak nyújtsunk kihívást, hanem az osztály többi diákjának is hasznos feladatokat kínálunk, ezért a példatárunk úgy épül fel, hogy a különböző sebességgel haladó diákok is találjanak benne testhez álló feladatokat.

Ez a gyűjtemény a tankönyv mellett kiegészítésként használható. Találhatók benne feladatok, amelyek alkalmasak órai feladatmegoldásra, versenyfelkészítésre, házi feladatnak, továbbá ötleteket adhat a pedagógusoknak a dolgozatok készítéséhez – elméleti összefoglalót azonban nem tartalmaz.

A feladatok nagy része hagyományos, egyenlettel megoldható szöveges feladat, több helyen azonban beillesztettünk olyan részfeladatot, ami a jelenség fizikai magyarázatát, esetleg grafikon rajzolását vagy olvasását kéri.

A hagyományos feladatokon túl új típusnak számít a nyitott végű feladat, amelyből minden fejezet végén kettő szerepel. Ezek megoldása nem egzak, az értékeléshez így a pontos végeredmény helyett szempontokat adunk.

Minden témakörben található mérési feladat, amit akár otthoni eszközökkel is el lehet végezni.

Jelöltük azokat a feladatokat, amelyeket érdemes párban megoldani. Ezek olyan nehezebb, összetett vagy elméleti feladatok, amik egyedül is elvégezhetők, párban azonban több szempont jut a megoldók eszébe. Hogyha ezeket a diákok egymással beszélnek meg, az segít elmélyíteni a tantárgyon belüli összefüggéseket, továbbá a ma már minden területen létfontosságú kooperatív készséget is fejleszti.

Rakovszky Andorás, szerkesztő

Kipróbálói vélemények

Nagyon alapos szaktudományosan és pedagógiaiilag is. Kíváncsú lenne, de szerencsére reális is, hogy a kitűzött magasabb szint minél több helyen elérhető legyen a református iskolákban (is). Elsősorban csoportbontásban és/vagy heti 2-2 órában tanítva a tárgyat alkalmas órai használatra, de (erre) elhivatott tanároknál alap óraszámban is. Gratulálok!

#fizika

KALANDOZÁS A MÚLTBAN

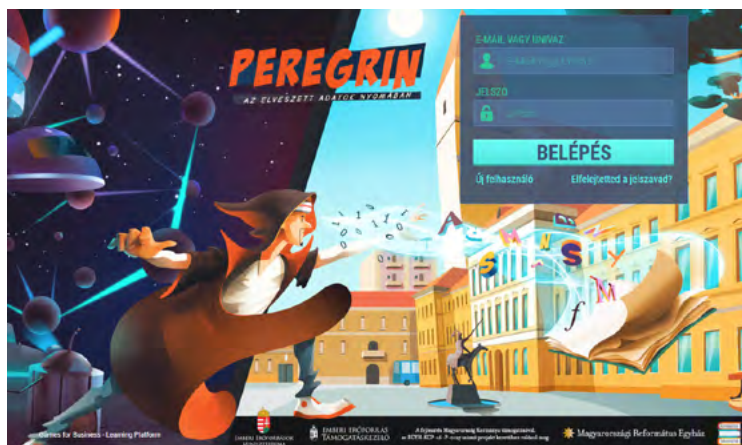
Idén egy látványos számítógépes kalandjátékkal indítjuk majd a reformáció hónapját. Ősztől a Kárpát-medence bármely református iskolájából nevezhetnek a Peregrin című online versenyre a 7-10. évfolyamos diákokból álló csapatok, akik mentortanáraik közreműködésével játékos formában mélyíthetik el a református iskolák hagyományairól szóló ismereteiket.

A keretjáték szerint egy figyelmetlenség miatt a Galaktikus Könyvtár Naprendszer Enciklopédiájából eltűntek a magyar református iskolák történetére vonatkozó adatok. Peregrin feladata összegyűjteni az elveszett információkat – ám ez csak akkor sikerül neki, ha segítséget kap a diákoktól.

A virtuális utazáson legjobban teljesítők értékes nyereményeket és élményeket nyerhetnek saját maguk és iskolájuk számára.

A játékot bemutató videót itt tudják megnézni:
https://www.youtube.com/watch?v=E_egJvQtX_0

További részletek hamarosan a Reftantáron!

ALAPVETÉS A NEVELŐTESTÜLETEK KÖZÖS GONDOLKODÁSÁHOZ

Megjelent a Református Tananyagfejlesztő Csoport legújabb kiadványa: *A keresztyén pedagógia esszenciája*, amely a hollandiai Driestar keresztyén pedagógusképző központtal együttműködésben készült. A magyar változat az eredeti holland, illetve annak angol nyelvű nemzetközi változatához képest két – a könyvet magyar kontextusba helyező – rövid tanulmánnyal is kibővült.

Honlapunkon elérhető a könyv előszava, a tartalomjegyzék valamint Ábrám Tibor és Szontagh Pál tanulmányai. A teljes kötet megrendelhető

a Református Tananyagfejlesztő Csoportnál a reftan@reformatus.hu e-mailcímen. A kiadvány ára 2000 Ft/db + postaköltség.

A református iskolák nevelőtestületei számára kedvezményes rendelési lehetőséget biztosítunk: legalább 10 könyv rendelése esetén egy kötet ára 1500 forint, a postaköltséget pedig átvállaljuk.

A könyvhöz a Református Pedagógiai Intézet 30 órás akkreditált képzést kínál, amely akár nevelőtestületi képzésként is megvalósítható. A résztvevők a kiadványt a képzési anyag részeként, ingyenesen megkapják.

A FEJLESZTÉS MAGYARORSZÁG KORMÁNYA TÁMOGATÁSÁVAL,
AZ EGYH-KCP-16-P-0127 SZÁMÚ PROJEKT KERETÉBEN VALÓSUL MEG.